



העולם הזה 1107  
תאריך: 17.12.1958

היתה נרתעת מן המאמץ למצוא מ"ל בארץ זרה. לא כן יעל ריין, שיש לה כישרון עצום לרכוש ירדנים ולהצליח בחברה, והמצויירת בקסם אישי אשר שום אנגלי אינו יכול לעמוד בפניו. היא הציעה את הספר להוצאת ויינדמלד אנד ניקולסון, שפירסמה את סיפרו של ולטר איתן ואת לוליטה של ולדימיר נאבוקוב. הספר על אהבת גבר מבוגר לילדה, שהרעיש את אמריקה. השבוע הסכים ויינדמלד לפרסם את הספר, החתים את יעל על חוזה. יעל הפכה לאישיות הישראלית מס' 1 של לונדון. היא הופיעה במלוויזיה, וכתה במאמר שופעי-הרצה בדיילי אקספרס רבי-התפוצה. העיתון כתב תחת הכותרת יעל קונה את חליפת-השיחור שלה: "יעל ריין, חמודה, 19, סגול-שעבר בצבא הישראלי, יצאה לתור אתמול כחנונית לונדון אחרי כיגדי השיחור שלה. היא בתו של הגנרל משה ריין, הגיבור האקוטי בעל תחבושת-היעין השחורה, אשר

## לחם ועבודה

ושוב בריחה מפיו של שמעון ישראלי. פעם הלכה הפגנה ענקית כמרסי, חצי מיליון פועלים, והם צעקו: "לחם! עבודה!" כעל מלאכה אחר, כל-כך כאב לו המראה, שהוא קרא לאחד המפגינים ואמר לו: "יש לי כאן בית-מלאכה קטן, ואנחנו ארבעה עובדים. יקבל כל אחד קצת פחות שכר, ויהיה מקום גם בשני-לך".

המפגין התכעס: "יש כאן הפגנה של חצי מיליון איש — דווקא אותי מצאת בשביל לעבוד?"

הסתער לרוחבו של מידבר-סיני בראש הצבא הישראלי, בתקופת מילחמת-הסואן. "הגנרל עוב בניתיים את הצבא, ובת הגנרל, אשר השתחררה לפני חודשיים, אמרה לנו: במשך שנתיים ישנתי כשרובי מתחת לכרי. נעים שוב ללבוש בגדים יפים" באולמדי-הצוגור במאיירפ הגדה-סוכבה סגן-לשעבר יעל בשימלת בחירתה — קצף של טול לכן, נוצץ מפנינים. "לא הייתי רוצה בכל מחיר להחמיץ את שתי שנות השירות שלי בצבא, הכריזה, אני חושבת ששירות צבאי חובה היה טוב גם לבנות האנגליות".

"יעל טסה לישראל מאמריקה למחרת פרוץ מילחמת-הסואן, כדי להתגייס. שעה שאביה נע דרומה אל הסואן, התייצבה יעל במחנה צוערות, והיתה לסגן הצעירה ביותר בצבא הישראלי. התאמנו ברובים, מכונות-ירייה ורימוני-יד, היא אמרה בהשלימה סיבוב קליל בנעלי-הערב שלה... לא היה בכך שום חידוש לגבי. מאז הייתי בת 11, נהגתי לירות ברובים של אבי".

## היום: 25 שנה אחרי

אחרי שפירסמה יעל ריין את סיפורה פנים חדשות במראה (ראה: דרכי אדם) באנגלית, היא נתקלה בחומת עוינות כספרות ישראלית. דיין פירסמה עוד כמה ספרים באנגלית, אך מעודה לא הניעה למעמד בולט מדי בספרות הישראלית או העולמית.

שנים מאוחר יותר נישאה ריין לתת-אלוף דב שיאון (שטאיה) וילדה לו ילדים. בשנים האחרונות מפרסמת ריין רשימות בידהון הנשים את ופועלת לשמירת מורשת אביה המנוח, משה ריין.

המפורט דיווח שייק זכור, על המישחק שבו ניצחה קבוצתו, מכבי חיפה, 1:0. עם הבנים, ריבקה גובר.

# הגבול עם הספר והתלמוד הלא-מודפס ★ פנים חדשות במראה

## העם

### זאכו זאכו

האורח הישראלי הממוצע, השואב את ידיעותיו מן העיתונות המקומית ומשידורי קול ישראל, יכול היה בצדק להתמלא תרעומת השבוע על ידידי ישראל במערב. הנה, אחרי ההפגזה ההרסנית של הסורים לפני שבוע, לא נשמע במועצת-הביטחון שום קול ברור כנגנת סוריה ומצריים, מלבד קולו של אבא אבן. כפי שתוארה בישראל התפתחות התקרית, היה הכל ברור וחדר-משמעי: הסורים הם שאיבו לאסף פיילר, הם שגרמו נזקים חמורים ביותר בהפגזות משקל עמק-החולה. אם ישנו צדק, הסבירו המאמרים הראשיים, חייבת סוריה לבוא על גמולה בוירה הבינלאומית.

מדוע, בכל זאת, לא גונו הסורים? יותר מאשר בעלות-הברית המערביות היתה אחראית לכך ישראל עצמה. כי פעם נוספת ניסו דובריה להיות חכמים מדי, שופרי התעמולה שלה, הסובלים מהסתיידות-עיוקים מחרידה, המשיכו לפעול בתאם לאמונה שאפשר לרמות את כל העולם. כל הזמן, הם רימו רק את עצמם.

**הפגזה גוררת הפגזה.** כדוח ראש-מטה-המשקפים של הא"ם, אשר הוגש לחברי מועצת-הביטחון, נקבע סדר השתלשלות העניינים בצפון: הסורים רצחו את הרועה פיילר מקיבוץ גונן, ישראל השיבה בהפגזה ארטילרית, שהביאה כתגובה הפגזה סורית קטלנית, מתוכננת מומן, וזו גררה אחריה הפגזה ישראלית מוגברת. "הנוהג להשיב באש ארטילרית על אש אוטומטית הוא הסכנה העיקרית להתלקחות לאורך הגבולות." קבע הגנרל פודיהרן, ראש משקיפי הא"ם. לאחר קבלת חוות-דעת כזו, לא יכלה תלונת ישראל אלא להתפוצץ ככועסת-סבון. ואולי, בכל זאת, היה הצדק עם ישראל: שהרי אסף פיילר נהרג מן המארב, וזאת אף אישרו משקיפי הא"ם. מדוע אם כן לא שמו דוברי ישראל את הדגש על פעולת-התקפנות זאת, תחת להעמיד פנים כאילו הסורים פתחו בהפגזה ללא-התגרות?

יתכן כי באונוי האחראים להסברה הישראלית נשמעים רעמי-התותחים משכנעים יותר מדי ריקת כדורים ומוזקת רם שפוף במשעולי וארי סלעי. אולם חייבים היו לזכור כי האמת — ובייחוד בנוכחות משקיפים בינלאומיים — סופה להתגלות. הם היו חייבים אף לזכור, כי כאשר נתפסה ישראל בשקר אחד, עלולות כל טענותיה בעתיד להיראות חשודות. כמו הנער הרועה שהועיק לשווא את בני כפרו, פעם אחר פעם, בקריאת זאבו: כשהופיע לבסוף זאב אמיתי, לא האמיז לו איש. כך עלולה ישראל לסבול, ללא מושיע, כשיופיע זאב אמיתי.

## עסקים

### הקנקן ומה שיש בו

אחד העסקים הפורחים ביותר בשדה העיתונות היומית העברית בשנים האחרונות הוא הפצת ספרים יפייכרכה בין הקוראים. ביחוד



## התן בן 9

יַעֲקֹב בֶּן-חַמוּ (9), ש"אלמנת אחיו, אסתר בן-לולו (19), נאלצה להתתין לו עד שייבמה, בסיפור הלחוק כאילו מימיה-הבניים, הצטיינו בשטח זה שני עיתוני-הערב, שמדי כל כמה חודשים הציפו את קוראיהם בהצעות קוסמות לספרים ואלבומים מודפסים על נייר משובח במחיר מוזל. התפוצה הגדולה יחסית של ספרים אלה שימשה למפיצים מקור-גאוון, כי אכן הם מפיצים את תרבות ישראל בין קוראיהם. הזדמנות להערכה מהי באמת סיבת הקניה של ספרים מסוג זה ניתנה לאחרונה להנהלת מעריב. עיתון זה החל, לפני חודשיים, להפיץ בין קוראיו את התלמוד. כדי לשכנע את הקוראים בכדאיות העיסקה הודיע העיתון כי התלמוד יופץ בכריכה מהודרת, כשהוא מודפס על נייר משובח. להגברת אמון הקוראים, הפיצה הנהלת מעריב בין חנויות הספרים עותקים לרוגמה של הספר, כרוך בכריכה המהודרת האמיתית ובו הנייר הטוב האמיתי — אלא שהנייר היה עדיין חלק לגמרי, נקי ולכן מכיל שתהיה עליו אף אות דפוס.

כשהסתיימה הפצת התלמוד, ביקשו המפיצים לאסוף בחזרה מהחנויות את מאתיים כריכות הספרים הריקות. אולם רוב מאתיים כריכות



**אנגלי אחרון** טד דאוס, אחרון טיס שעזרו בנשקם למדינה והגיע עד לפת לחם. כתוצאה מכתבה זו בהעולם הזה, שפורסמה תחת הכותרת האנגלי האחרון, זכה טד דאוס לסייע מישרד-הביטחון.

הספרים הריקות לא הוחזרו כלל. רובן נמכרו בטעות על-ידי החנויות כספרים מודפסים. אף לא באחד ממיקרים אלה לא חזר הקונה ותבע להחליף את הכרך. הוא לקח אותו ישר מחנות הספרים והכניסו למדף הספרים, לשם קישוט.

## דרכי אדם

### פרנסווא סאגן הישראלית

כמו כל הבנים של אבות מפורסמים, סבלה יעל כל חייה מכך שקראו לה "בתו של..." — "בתו של מוישה דיין" בארץ, "בתו של גנרל דיין" בחוצלארץ. השבוע נראה כי הקערה עלולה

## אנשים

● ראשה-המשלה יודי בנגורין, בכנסת, על חבריה-הכנסת: "כל אלה שיושבים פה, יושבים רק בזכות שנים-שלושה ברשימה שלהם. כל השאר עשה המזכיר".

● ראש עיריית רמת-גן יוסף קריניצי, "כל גנר יכול לשמש כראש-עירייה, אבל לא כל ראש-עירייה יכול להיות גנר".

להתהפך, וכי חבריה-הכנסת הרביעית משה דיין ייקרא בקרוב, "האבא של יעל".

מאז שוחררה מצה"ל חודשיים לפני זמנה, בגלל כיבקיבה (שגם אביה סובל ממנו), נעלמה יעל, המתקרבת לגיל 20, מן-האופק הישראלי. בין ידידיה נפוצה השמועה כי היא כותבת ספר אוטוביוגרפי, אך מעטים התייחסו לכך ברצינות. כי יעל, צעירה שופעת מרץ, לא נראתה כאדם המוכן להקדיש חודשים ארוכים למלאכה האפורה של כתיבה.

**אל הצללים.** אולם יעל עשתה זאת. היא נסעה לצרפת, התבודדה בעיירה קטנה לחוף האוקיינוס האטלנטי, הסתגרה שם לבדה במשך שלושה חודשים רצופים. בחודשים אלה נולד סיפרה, רומן המתאר את חייה ולבטיה של חיילת בת 17 בצה"ל. יעל מתעקשת שאין זו ביוגרפיה, אך מעטים יאמינו לה.

יעל כתבה את הספר באנגלית. "איני יכולה לכתוב דיאלוג בעברית", מודה הצברית בת נהלל. "בעברית כל דושיח נראה מליצי או סלאנג, משום-מה, באנגלית זה הולך לי יותר פשוט".

עוד לפני שהתחילה כתיבה, עמד לנגד עיניה שם הספר: אל הצללים. מקורו באגדה אטרוסקית. המספרת על מלך שסגד לאל-הכוח, אך איבד את אמונתו. כשאמר לצל שלו: "עתה אני רומה לך. אין לי אלוהים!" השיב לו הצל כי זאת טעות — יש אל של צללים. המלך, שגילה כי הכוח האמיתי אינו טמון בקליחה אלא בנתינה, מצטרף לעבודת האל הוה.

כשהגיעה יעל ללונדון, מצאה כי השם אינו מתאים כרגע, מפני שפרנסווא סגן, צעירת-הפלא של הספרות הצרפתית, כתבה אף היא ספר חדש ששמו מכיל את המילה "צללים". יעל, שאינה רוצה להיות פרנסווא סאגן ישראלית, חיפשה שם אחר. אפשרות אחת: פנים חדשות במראה. **בוכבת השלוויזיה.** נערה אחרת בגיל זה